

Visie op gelijke kansen

De visie op gelijke kansen is vooral gebaseerd op de beleidsnota 2004-2009 van de Vlaamse minister van Gelijke Kansen.

Ieder mens heeft gelijke mensenrechten, maar niet iedereen heeft gelijke kansen. Bovendien worden mensen in de loop van hun leven geconfronteerd met gebeurtenissen waarbij hun kansen worden beperkt of hen zelfs helemaal worden ontnomen. Naarmate de levensloop vordert, nemen ongelijkheden dan ook vaak toe.

Het gelijkekansenbeleid moet oog hebben voor de verschillen tussen de sociale groepen (diversiteit), maar ook voor de individuele ontplooiing en ontwikkeling van mensen (emancipatie) binnen die groepen, waarbij niemand wordt uitgesloten (non-discriminatie) en iedereen zich verantwoordelijk voelt voor de onderlinge samenhang (solidariteit).

Prioriteit geven aan een gelijkekansenbeleid is ook kiezen om stereotypen en vooroordelen te bestrijden die personen brandmerken en verzwakken. Gelijke kansen bevorderen wil een mentaliteitsverandering teweegbrengen die het respect, de verdraagzaamheid en de gelijkheid laat primeren op vooroordelen en conservatisme.

Het ontwikkelen van een globaal gelijkekansenbeleid vereist enerzijds een arsenaal aan wettelijke bepalingen om discriminatie te bestrijden. Anderzijds bemerken we een gebrek aan kennis rond het preventieve luik van discriminatiebestrijding. Algemene acties rond diversiteit en gelijke kansen zijn weinig gekend. Een gelijkekansenbeleid bereikt alle doelgroepen die gevoelig zijn voor discriminatie door de ontwikkeling van een politiek van respect voor iedereen, ongeacht zijn identiteit.

In wat volgt zullen kort vier pijlers binnen het gelijkekansenbeleid toegelicht worden:

Emancipatie betekent bevrijding van onrechtvaardige wettelijke, sociale, politieke, morele, religieuze en intellectuele beperkingen. Meestal gaat het daarbij over het loskomen van historisch gegroeide plaatsen of rollen in de maatschappij. Belangrijk binnen dit concept van emancipatie is de individuele ontplooiing en de erkenning van de autonomie van personen. Het wil zeggen dat personen zelfstandig en bewust keuzes moeten kunnen maken om zich te ontplooien en dat personen ook voldoende basis moeten meekrijgen om deze keuzes te kunnen maken en om hun eigen capaciteiten ten volle te ontwikkelen en te benutten. Een emancipatiebeleid wil mensen de vaardigheden aanleren om op basis van individuele voorkeuren en behoeften tot bewuste ontplooiing te komen.

Non-discriminatie houdt in dat men personen of groepen van personen niet uitsluit omwille van specifieke kenmerken of eigenschappen. Vaak liggen een gebrek aan kennis of negatieve stereotiepe opvattingen, vooroordelen dus, aan de basis van discriminatie.

Diversiteit is verscheidenheid op groepsniveau, verschillen tussen groepen van mensen: vrouwen en mannen, alloctonen en autoctonen, armen en rijken, holebi's en hetero's, mensen met en zonder beperkingen... diversiteit is kenmerken en verrijkend voor onze samenleving. Gender, leeftijd, etnisch-culturele achtergrond, seksuele oriëntatie, socio-economische positie en functioneringsmogelijkheden zijn belangrijke variabelen binnen het diversiteits-denken. Deze aspecten van je identiteit komen echter niet onafhankelijk van elkaar tot stand, maar beïnvloeden elkaar.

Solidariteit is het bewustzijn van samenhang en de bereidheid om de consequenties daarvan te dragen. Het is de bereidheid om te delen met mensen met wie men zich wel kan identificeren, maar die men niet persoonlijk kent. Solidariteit steunt dus op verbeelding en is niet louter rationeel, het steunt op inlevingsvermogen. Zonder dit inlevingsvermogen, is men ook niet in staat tot solidariteit.